

Мишљење у вези са изработом подзаконских аката по Закону о приватном обезбеђењу (Службени гласник РС“ бр. 104/2013) на захтев Министарства унутрашњих послова

Кратак опис захтева – питање: У складу са чланом 13. став 2) Закона о приватном обезбеђењу, „висину трошкова организовања и спровођења обуке прописује министар надлежан за унутрашње послове“. Поменути трошкови се односе на трошкове обуке физичких лица за вршење послова приватног обезбеђења а коју могу да спроводе Министарство али и правна и физичка лица која испуњавају материјалне, техничке, стручне и кадровске услове за обављање послова обуке и која добију овлашћење Министарства унутрашњих послова. Предметним захтевом затражено је мишљење и одговор на питање: да ли би прописивање трошкова обуке од стране министра представљало кршење прописа о заштити конкуренције. Такође, постављено је и питање да ли је, у вези са применом Закона о заштити конкуренције, дозвољено да надлежни министар утврди цене обуке које ће наплаћивати овлашћена правна и физичка лица, или је одређивање цене обуке потребно препустити тржишту.

Издато мишљење: У веома кратком року који је остављен за давање затраженог мишљења, као и уз напомену да управо тај разлог може довести до евентуалног пропуштања да се у довољној мери сагледају све релевантне околности на којима би иначе засновала своје мишљење, Комисија је ипак у издатом мишљењу нагласила следеће: Начелно остаје нејасно зашто је у самом закону уопште прописано да надлежни министар прописује „трошкове“ организовања и спровођења обуке, с обзиром да то није ни могуће за све учеснике на тржишту који ће добити овлашћење за организовање и спровођење овакве обуке. Наиме, трошкови које ће поједини извођач обуке имати зависе од околности и услова под којима ће тај конкретни извођач обуке, уз поштовање прописаних услова, уопште 103 моћи да организује и спроведе обуку. Није јасно на основу којих би критеријума и којих параметара за обрачун трошкова извршења овакве услуге министар могао да процени и пропише, по свему судећи на јединствен и једнообразан начин, трошкове који би тек требали да настану за будуће даваоце такве услуге. Питање прописивања цена по којима би се таква услуга пружала је уско повезано са питањем прописивања „трошкова“ обуке. У вези са предметним захтевом Комисија је мишљења да не постоје оправдани разлози за прописивање, односно утврђивање цена за пружање овакве врсте услуге на тржишту, па било то и на начин да се предметним Правилником утврђују трошкови обуке. Комисија за заштиту конкуренције, свесна одговорности и обавезе које су јој поверене Законом о заштити конкуренције, указује да Правилник, који би садржавао наведене одредбе, не би био у складу са Законом о заштити конкуренције, нити са основним начелима слободне тржишне привреде. Основни циљ заштите конкуренције (утврђен у члану 1. Закона о заштити конкуренције) је економски напредак и добробит друштва, као и добробит потрошача. У складу са тим, Закон забрањује све радње и акте који за циљ или последицу имају или могу имати ограничавање, нарушавање или спречавање конкуренције. Уколико би наведеним правилником биле утврђене цене, или евентуално само трошкови обуке, што би *de facto* упућивало и/или имало ефекат прописивања минималних цена, настала би ситуација у којој су корисници услуге – крајњи потрошачи лишени, потпуно или у значајном делу, користи, које могу остварити од слободног и неограниченог тржишног надметања давалаца услуге. При томе се пре свега мисли на могућност надметања ценама услуге, уз пуно поштовање прописаних услова и стандарда за организацију и спровођење обуке, који, будући да обавезују све учеснике на наведеном тржишту – даваоце услуге, гарантују и квалитет саме услуге.

Мишљења смо да Министарство унутрашњих послова може остварити циљеве Закона о приватном обезбеђењу и без прописивања „трошкова“, а нарочито директног прописивања цене предметне услуге, што би извесно имало негативан утицај по конкуренцију на тржишту. Исто тако мишљења смо да се утврђивањем и обезбеђењем поштовања стандарда обуке кроз ефикасан надзор, може остварити сврха закона, односно обезбедити задовољавајући квалитет обуке, а све и без опасности од штетних последица и нарушавања конкуренције на релевантном тржишту. Омогућавање слободног тржишног надметања учесника – давалаца предметне услуге, обезбедило би потрошачима – корисницима услуге већу могућност избора, нарочито у погледу цене, уз најмање једнак квалитет услуге. Претходно би довело и даваоце услуге у ситуацију да имају подстицај за такмичењем у погледу цене и/или других погодности које би потрошачи – корисници услуге могли да препознају и посебно вреднују приликом избора давоца услуге. Ово би нужно довело и до борбе за виши квалитет пружене услуге, који би могао и да превазиђе постављене – прописане стандарде.